

הקדוש ולהודיע בפני כל עם ועדה כי "השלח" — או לאונים שכך שומעות! — אינו יודע מאי דקאמרי רביציו ואינו מתחיל להבין את היהדות האמריקאית, ומאמרו המוזכרים והפילוסוף פיים בעתונו ע"א אמריקה הלא יי-כיתו!...

מתוך כתב היתדות והחרטומים של הקצרנית שלי לא יכלתי לצערי לכתוב את כל הנאום הרציני והספרותי של רויטנברג וביחוד את ה"טאוסט" של השופט רחנבלט, ואולם זוכר אני מדבריך רק זאת: כי צדקו המרגלים שהצביעו 5 נגד 1, כלומר עשרה נגד יהושע בן נון וכלב בן-יפונה, מחמת שלו היתה א"י טובה כמו קליפורניה, למשל, לא היו נותנים אותה ליהודים...

וכשראיתי את מעשה ה"שיק" של עשרת אלפים שנמסר לקיש וקיש מסרו לילין, וכששמעתי את תשובתו של הזקן העברי שלנו, נזכרתי בסופר צעיר אחד ששלח מאמרים למערכת אתה והיא לא הדפיסה והשליכה אותם אל הסל, לסוף נפל על ההמצאה ושלה למערכת מאמר בצרוף המחאה על 10 דולרים, למחר פתח הצעיר את הגליון ומה נזיהם לראות בעתון נדפס שחור על גבי לבן, לא מאמרו, אלא טופס השיק עצמו ולמטה הוסיף העורך הערה מצדו: "אתה זה אתה כותב יפה, כתוב הלאה!..."

ואחר אפיקומן הדולרים הפטיר המיוחס שלנו. תיתי לו למנהל הנשף שכבד את ב"כ ועד-העיר ב"טאוסט" מן הצד, שלא מן המניין נתקנא זה, כנראה בני-סו שזכה ל"אופותיקי" שלמה, לעשרת אלפים דולר, ועמד הירושלמי שלנו ביד ששופט לבקש רחמים על תינוקות

של בית רבן שאין להם "אפילו עפרון ומחברת". חבל מאד — כך אמרתי לה למוכירה שלי — שאינני קריקטוריסט ושאינן "דרגן" ב"כ או ששאלו דסקין לא בא עם החבורה האמריקאית הזאת, כי אז הייתי מציע לו קריקטורה כזו בעוד: תימני קבצן בצורת בא-כהו של ועד העיר הירושלמי ובפניו מיטה נושא תרמיל גדול המלא ילדים על שכמו, ידו פשוטה אל אמריקאית קטנה והוא מתחנן ואומר: "סידורגה!" (צדקת), הא לך ילדים ותני לי שיקים, "סידורגה!", ולמטה יהיה כתוב באותיות גדולות:

ה ש נ ו ר ר ו ת ה מ ו ד ר ג י ת ב י ר ו ש ל מ

ומרב שיהי שכחתי לספר לכם את העיקר, מיר בכניסתי לאולם הפי גישה הופיע לנגד עיני בר-נש חדש ומזור, מקלו העבה בידו, עניבה כהה ורחבה לגרנותיו והוא עצמו ממיל באולם אהובות וקצרות כארון בבית מרתפו ומעשה "בעל בית" והבינותי כי זהו מסתמא חד מן חבריא דאמריקה, שאלתי את אחד מתלמידי האמריקאים על ה"ברית" הזו, ולחש לי כי זהו חנא.

מי זה חנא? — שאלתי — את חנא אינך מכיר? ובכן אינך מכיר את אמריקה, הן זהו חנא המרקד על כל החתונות הציוניות אצלנו באמריקה וקורין לו "לץ-החצר של ליפסקי". הוא מדבר עם כל אדם בקול רם ובלשון "אתה", נכנס לביתך בלא דפיקה וזנרש לשלחנך בלא הזמנה, אינו חת מפני גבירים ומגיד להם "שבחם" בפניהם, בקצור זהו שומה-לכשירצה ועושה מזה פרנסת.

ומהיכן ירק זה חי? — שאלתי. — "על חשבון הגביר", ענה לי תלמידי, כך נסע אל הקונגרס בווינה, כך נסע לא"י וכך יסע שוב לאמריקה. זהו מין "פרזיט" הצומח רק על אדמת אמריקה, והאקלים הא"י אינו הולמו... * *

ובכל זאת, שפתנו הלאומית הולכת ומתקדמת ב"ה בארצנו בזמן האחרון. הנה, למשל, מספרים לי כי ה"בלווי-ווייס" הנרמנים שלנו הזמינו מורה-מתנד (אינסטרקטור) היודע עברית, בשבוע האחרון נתן הוראות לאחד החברים הצעירים של ה"בלווי-ווייס" בעברית ע"א עבודתו לתקון ולסדור המכונות, ולאחר שפקפק אם הבין את דבריו, שאל אותו: "אתה מבין?"

— "אני לא מ"וויון", אני מכרליו, ענה הבלווי-ווייס הצעיר בתמימות.

ושנים מתלמידי החביבים בעירנו פנו אלי היום במכתב קצר זה: מורנו ורבנו ר' עזמות, שלום וברכה! ירשנו נא לספר לו עובדה אחת אמיתית של הגברות: Surtout Pas de l'hébreu! (וביחוד — לא עברית!). גברת זו היא אחת מבנותי של מי שהיה הכם-כאשי בירושלם עיר הקדש, ודרכה בקדש היא להזחיד את כל מכריה בזו הלשון: Surtout Pas de l'hébreu!

בשתיא נכנסת להנות עבריה היא פונה לסוחר בלשון-הקדש של האליאנס, כלומר בצרפתית, בשבוע זה נכנסה לאחת החנויות והשיחה שבינה ובין המוכר התנהלה באופן כזה: ה י א דברך צרפתית-פריזית ו ה ו א השיב עברית. היא אמנם לא קנתה כלום אך יצא יצאה מהחנויות בזר הנצחון, כי

במשך כל המשא-ומתן הארוך לא נכ-שלה חלילה בדבר עבירה ולא הוציאה מפיה אפילו מלה אחת עברית, ואם הושבים אתם שאינה יודעת עברית, אינכם אלא טועים; היא מדברת צרפ-תית — Parlez français? — כיאות לבחן של מי-שהיה ומי שרוצה אילי להיות Grand Rabin כמו בסכירנה.

תלמידיו הנאמנים: י ל ו י ; מ א ל י * *

ותלמידי בן-גן-בריסטול מקשה קושיא המורה במכתבו אלי ושואל: הן שתי היפה-פיות העבריות שעמדו בכניסה ומכרו כרטיסים באנגלית, הגב' ק—סקי והגב' ק—צקי, יש להן ארבעה "קופים" וכיהיכן באו 5 ה"קופים" שהזכרתי בשערו הקודם?

ותשובתי לתלמידי זה היתה: בי שתי תצערות, שהשתדלו ל ק ו ת בשפתן ובכל מעשיהן את האנגלים היו כ ק ו ר פ בפני אדם, וזהו ה"קו" החמשי...

ותלמיד שלישי מביא לי מעטפה של מכתב שקבל מאם-המושבות בא"י ועליה חותמת אנגלית טהורה ועגולה: Petah Tikvah

ואות עברית אחת אין אפילו לרפואה, אעפ"י שאין אפילו גוי אחד במושבה השולח מכתבים ע"י הדאר שלה, ומדי עברי ברחוב יפו אשר בירושלם רואה אני שלט של האכספרס-המזרחי, באותיות The Oriental Express גדולות אנגליות ומשני הצדדים או-תיות קטנות עבריות וערביות, או חנות שניה מול גן העיר המבליטה את ה ג ו י על שלג'ה, שואל אני: ממה-נפשה, א ס ל י ה ו ד י ס אתם

ולקוחותיכם הם גמ-כן יהודים, מדוע מסדרים אתם את שלטכם שלא כדרכו, עשיו למעלה וישראל למטה, אלא א"כ אנגלים או סתם גויים אתם, עלינו לדעת את זאת, תלמידי ותלמידותי הרבים, בן פורת יוסף, רוצים לדעת זאת!...

אם לא השתמשו בשלטים אלה ל"תשליך" הרי יוכלו לחועיל לערב יום כפור...

ולסוף מעשה אמתי ואופיני, שספר לי זה עכשיו תלמידי "החייל המשוחרר" ע"א הפגישה שנערכה בשבוע זה לנציב החדש במועדון המנורה.

אחרי נאומו האנגלי והמוצלח של המפקד קיש וכל הכרכות וההוצאות כנתנו, פתחו כל הנאספים בשירת ההי-נון האנגלי, וכלם עמדו זקופים בדחילו ורחימו ומתנחלים במיתרי העוגב ממש...

ואולם, כשאך נגמרה השירה הז-דרו הנציב ללכת ויכן את פעמיו למול הדלת כהיל ממש, והסהל שר בעמידה את שירת "התקוה", סבור היה הנציב כי מנהג המקום הוא לשיר בעברית לכבוד ההולך, ואולם כשהגיע אל המר-של, להי" לו זה האחרון באזנו: "עמוד, שרים את ההימנון העברי!" ומיד נז-דקף הפל מרשל ועמד הכן וישר כנציב-מלך עד גמירא.

אכן, זוהי הפעם הראשונה שזכו לראות — מסיים תלמידי החייל המ-שוחרר — את הפלדמרשל שלנו כשהוא נשמע לפקודת גנרל; ונתקיים מאמר הז"ל: אשרי הרור שהגדולים נשמעים לקטנים!...

עז מות